

Brusel 6. června 2018
(OR. en)

9620/18

**Interinstitucionální spis:
2018/0203 (COD)**

**JUSTCIV 132
EJUSTICE 65
COMER 50
CODEC 931**

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Jordi AYET PUIGARNAU, ředitel, za generálního tajemníka Evropské komise
Datum přijetí:	31. května 2018
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2018) 378 final
Předmět:	Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1206/2001 ze dne 28. května 2001 o spolupráci soudů členských států při dokazování v občanských nebo obchodních věcech

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2018) 378 final.

Příloha: COM(2018) 378 final

V Bruselu dne 31.5.2018
COM(2018) 378 final

2018/0203 (COD)

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1206/2001 ze dne 28. května 2001 o spolupráci soudů členských států při dokazování v občanských nebo obchodních věcech

{SEC(2018) 271 final} - {SWD(2018) 284 final} - {SWD(2018) 285 final}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Jedním z úkolů EU je vytvořit evropský prostor práva v občanských věcech založený na zásadách vzájemné důvěry a vzájemného uznávání soudních rozhodnutí. Tento prostor práva se neobejde bez přeshraniční justiční spolupráce. Za tímto účelem a s cílem usnadnit řádné fungování vnitřního trhu přijala EU právní předpisy týkající se přeshraničního doručování soudních písemností¹ a spolupráce při dokazování². Tyto nástroje mají zásadní význam při regulaci justiční spolupráce v občanských a obchodních věcech mezi členskými státy. Jejich společným cílem je poskytnout účinný rámec pro přeshraniční justiční spolupráci. Tyto nástroje nahradily původní mezinárodní, těžkopádnější systém Haagských úmluv³ mezi členskými státy⁴.

Tyto právní předpisy týkající se justiční spolupráce mají skutečný dopad na každodenní život občanů EU, ať už jde o soukromé osoby, nebo podniky. Uplatňují se při soudních řízeních s mezinárodním prvkem a jejich řádné fungování je nepostradatelné pro zajištění přístupu ke spravedlnosti a spravedlivým procesům. Účinnost rámce pro mezinárodní justiční spolupráci má přímý dopad na způsob, jakým občané, kteří jsou účastníky přeshraničních sporů, vnímají fungování soudnictví a právního státu v členských státech.

Hladká spolupráce mezi soudy je rovněž nezbytná pro řádné fungování vnitřního trhu. V roce 2018 bude mít přeshraniční dopady přibližně 3,4 milionu občanských a obchodních soudních řízení v EU⁵. V mnoha takových řízeních je nutné získat důkazy z jiného členského státu; nařízení o dokazování poskytuje nástroje, které usnadní k těmto důkazům přístup.

Nařízení Rady (ES) č. 1206/2001 o spolupráci soudů členských států při dokazování v občanských nebo obchodních věcech je významným nástrojem pro evropskou justiční spolupráci, jelikož předložit soudu dostatečné důkazy má často zásadní význam za účelem prokázání nároku. Zmíněné nařízení zřizuje celounijní systém pro přímé a rychlé předávání a vyřizování žádostí o dokazování mezi soudy a stanoví přesná pravidla, pokud jde o formu a obsah takových žádostí. Zejména jím byla zdokonalena příslušná Haagská úmluva tím, že byl zaveden moderní a účinný systém přímého jednání mezi soudy (předávání žádostí

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 ze dne 13. listopadu 2007 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech (doručování písemností) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1348/2000 (Úř. věst. L 324, 10.12.2007, s. 79).

² Nařízení Rady (ES) č. 1206/2001 ze dne 28. května 2001 o spolupráci soudů členských států při dokazování v občanských nebo obchodních věcech (Úř. věst. L 174, 27.6.2001, s. 1).

³ Úmluva ze dne 15. listopadu 1965 o doručování soudních a mimosoudních písemností v cizině ve věcech občanských a obchodních.

Úmluva ze dne 18. března 1970 o provádění důkazů v cizině ve věcech občanských nebo obchodních.

⁴ Zmíněná nařízení se vztahují na všechny členské státy EU kromě Dánska. Dánsko uzavřelo 19. října 2005 paralelní dohodu s Evropským společenstvím o doručování soudních a mimosoudních písemností v občanských nebo obchodních věcech, která rozšiřuje ustanovení nařízení o doručování písemností a jeho prováděcí opatření na Dánsko. Dohoda vstoupila v platnost dne 1. července 2007 (viz Úř. věst. L 300, 17.11.2005, s. 55; Úř. věst. L 120, 5.5.2006, s. 23). Pokud jde o dokazování, neexistuje žádná paralelní dohoda.

⁵ Tyto údaje jsou převzaty z odhadů ekonomické studie Deloitte, jež byla vypracována na podporu posouzení dopadů. Odhady jsou založeny na údajích od Eurostatu, Rady Evropy, Evropské komise pro efektivitu justice (CEPEJ) a Evropské komise a na informacích shromážděných v průběhu rozhovorů. Studie byla zadána společnosti Deloitte na základě smlouvy č. JUST/2017/JCOO/FW/CIVI/0087 (2017/07). Závěrečná zpráva dosud nebyla zveřejněna.

a zpětné předávání získaných důkazů) a byl nahrazen těžkopádný systém, kdy žádosti byly předávány soudem v členském státě A ústřednímu orgánu v členském státě A, poté ústřednímu orgánu v členském státě B a nakonec soudu v členském státě B (a naopak na cestě zpět). Zmíněné nařízení rovněž umožňuje přímé dokazování soudy v jiných členských státech.

Aby Komise podpořila relevantní, komplexní a aktuální analýzy a závěry o praktickém fungování nařízení (doplněné o zjištění z jiných hodnocení⁶), provedla v roce 2017 hodnocení účelnosti právních předpisů (REFIT) v souladu s pokyny ke zlepšování právní úpravy, aby bylo možné posoudit fungování tohoto nástroje ve vztahu k pěti nejdůležitějším povinným hodnotícím kritériím, tj. účinnosti, účelnosti, relevantnosti, soudržnosti a přidané hodnoty na úrovni EU.

Výsledky uvedené ve zprávě o hodnocení REFIT byly použity jako základ pro vymezení problému v posouzení dopadů, jež doprovází tento návrh. Ze zmíněné zprávy vyplývá, že kontakty mezi orgány určenými nařízením stále probíhají téměř výhradně na papíře, což má negativní dopady na náklady a účinnost. Rovněž videokonference se k výsledku osob v jiném členském státě používají jen zřídka. Návrh se proto zaměřuje na potřebu modernizace, zejména na digitalizaci a využívání moderních technologií při přeshraničním dokazování. Zabývá se rovněž těmito dalšími problémy, které byly zdůrazněny v hodnocení: zpoždění a náklady pro občany, podniky a členské státy, nedostatky v ochraně procesních práv a právní složitost a nejistota.

Cílem návrhu je zlepšit řádné fungování prostoru svobody, bezpečnosti a práva a vnitřního trhu tím, že se zvýší účinnost a rychlost přeshraničního dokazování. Tohoto cíle bude dosaženo tím, že nařízení (ES) č. 1206/2001 bude přizpůsobeno technickému vývoji, využije se výhod digitalizace a častěji se budou používat videokonference. Tato iniciativa posiluje právní jistotu, a pomáhá tak zabránit zpožděním a zbytečným nákladům pro občany, podniky a orgány veřejné správy a řeší nedostatky v ochraně procesních práv jednotlivých stran.

- **Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky**

Tato iniciativa úzce souvisí s iniciativou týkající se doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech (doručování písemností), které je upraveno nařízením (ES) č. 1393/2007.

Návrh je v souladu se stávajícími nástroji Unie v oblasti justiční spolupráce v občanských věcech. Nařízením (ES) č. 1206/2001 není dotčena případná výměna informací mezi jednotlivými orgány v rámci systému zavedeného nařízením Brusel IIa⁷ a nařízením o vyživovacích povinnostech⁸, a to i tehdy, pokud tyto informace mají důkazní hodnotu, takže si dožadující orgán může zvolit nejhodnější metodu.

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

Navrhované nařízení je součástí rámce EU pro justiční spolupráci v občanských a obchodních věcech a přispívá k dosažení cíle EU, kterým je vytvořit prostor svobody, bezpečnosti a práva,

⁶ Viz poznámka pod čarou č. 5.

⁷ Nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000 (Úř. věst. L 338, 23.12.2003, s. 1).

⁸ Nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností (Úř. věst. L 7, 10.1.2009, s. 1).

jak je vymezen v čl. 3 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii (SEU) a v článku 67 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU). V této souvislosti je povinností EU rozvíjet justiční spolupráci v občanských a obchodních věcech s mezinárodním prvkem založenou na zásadě vzájemného uznávání soudních a mimosoudních rozhodnutí, jak je uvedeno v článku 81 SFEU. Nařízení rovněž přispívá k dosažení cíle EU, kterým je vytvoření vnitřního trhu (článek 26 SFEU).

Agenda EU v oblasti spravedlnosti do roku 2020 zdůrazňuje, že je třeba prověřit, zda je nutné posílit procesní práva v občanském soudním řízení, například pokud jde o dokazování, aby bylo možné prohloubit vzájemnou důvěru mezi soudními systémy členských států⁹. Zlepšení rámce justiční spolupráce v EU je rovněž v souladu s cíli Komise stanovenými ve strategii pro jednotný digitální trh¹⁰. V souvislosti s elektronickou veřejnou správou hovoří zmíněná strategie o potřebě více zmodernizovat veřejnou správu (včetně soudní správy), dosáhnout přeshraniční interoperability a usnadnit interakce s občany.

Komise se proto ve svém pracovním programu na rok 2018 zavázala vypracovat návrh revize nařízení o dokazování¹¹.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právní základ

Právním základem tohoto návrhu je článek 81 SFEU (justiční spolupráce v občanských věcech s mezinárodním prvkem). Ustanovení čl. 81 odst. 2 písm. d) svěřuje Evropské unii pravomoc přijímat opatření, která mají za cíl zajistit spolupráci při opatřování důkazů.

• Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)

Problémy, které je třeba prostřednictvím této iniciativy vyřešit, vyvstávají v přeshraničních soudních řízeních (jež jsou již z definice mimo dosah vnitrostátních právních systémů) a pramení buď z nedostatečné spolupráce mezi soudy členských států, nebo z nedostatečné interoperability a soudržnosti mezi vnitrostátními systémy a právním prostředím. Pravidla v oblasti mezinárodního práva soukromého jsou stanovena v nařízeních, protože to je jediný způsob, jak zajistit požadovanou jednotnost. Členským státům sice v zásadě nic nebrání v tom, aby digitalizovaly způsob své komunikace, ale z předchozích zkušeností a odhadů toho, co by se stalo bez opatření na úrovni EU, vyplývá, že pokrok v této oblasti by byl velmi pomalý a, i kdyby členské státy přijaly příslušná opatření, nelze zajistit interoperabilitu bez rámce vycházejícího z práva EU. Cíle návrhu tedy nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států a lze jej dosáhnout pouze na úrovni Unie.

Přidaná hodnota EU spočívá v tom, že se zlepší účinnost a rychlost soudních řízení, protože budou zjednodušeny a urychleny mechanismy spolupráce s ohledem na dokazování, a tím se zlepší výkon spravedlnosti v případech s přeshraničním prvkem.

⁹ *Agenda EU v oblasti spravedlnosti do roku 2020: posílit důvěru, mobilitu a růst v Unii* (COM(2014) 144 final), s. 8.

¹⁰ COM(2015) 192 final, 6.5.2015, s. 16.

¹¹ *Pracovní program Komise na rok 2018: agenda pro jednotnější, silnější a demokratičtější Evropu* (COM(2017) 650 final, 24.10.2017), příloha II, body 10 a 11.

- **Proporcionalita**

Návrh je v souladu se zásadou proporcionality, neboť se omezuje výhradně na to, co je nezbytné pro dosažení jeho cílů. Není v rozporu s jednotlivými vnitrostátními pravidly pro dokazování.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Hodnocení *ex post* / kontroly účelnosti platných právních předpisů**

Výsledky hodnocení *ex post* nařízení (ES) č. 1206/2001, které doprovází posouzení dopadů, lze shrnout takto:

Obecně lze říci, že nařízení přispělo k dosažení obecných, specifických a operačních cílů. Zavedení společné metody dokazování uvítali odborníci. Zavedením jednotných formulářů a komunikačních kanálů se zjednodušila komunikace. Nařízení zlepšilo účinnost soudních řízení – jak ve srovnání s Haagskou úmluvou, tak v průběhu doby mezi lety 2001 a 2017. Přispívá tak k prostoru svobody, bezpečnosti a práva, jakož i k řádnému fungování vnitřního trhu. Zvyšuje vzájemnou důvěru mezi soudy a pomáhá snížit administrativní zátěž pro občany a podniky, kteří jsou zapojeni do přeshraničních řízení.

Byla zjištěna řada překážek, což naznačuje, že existuje prostor pro zlepšení. Tyto překážky se týkají převážně zpoždění a nákladů pro podniky a občany v důsledku nedostatečného využívání moderních technologií pro rychlejší komunikaci a přímé dokazování. Nejvýraznějšími příklady jsou nedostatečné využívání elektronické komunikace při výměnách informací mezi soudy a orgány členských států, které stále probíhají převážně na papíře, a jen okrajové využívání elektronické komunikace, zejména videokonferencí, pro účely přímého dokazování. Nařízení v současné době nevyžaduje zavádění moderních technologií v justici. Skutečnost, že tento aspekt zcela závisí na úsilí jednotlivých členských států a celkovém posunu směrem k digitalizaci, způsobila, že pokrok je velmi pomalý, a to jak v absolutním vyjádření, tak ve srovnání s domácím používáním moderních technologií.

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Komise provedla rozsáhlou konzultaci se zúčastněnými stranami. Jediná veřejná konzultace, jež proběhla v období od 8. prosince 2017 do 2. března 2018, se týkala nařízení (ES) č. 1393/2007 i nařízení (ES) č. 1206/2001. Celkem bylo obdrženo 131 příspěvků (zejména z Polska a dále z Německa, Maďarska a Řecka). Evropská justiční síť se na dvou zvláštních zasedáních zabývala praktickými problémy a možným zlepšením obou nařízení. Uskutečnila se tematická setkání s vládními odborníky členských států. Byl uspořádán seminář pro vybrané zúčastněné strany, jež mají zvláštní zájem na otázkách týkajících se přeshraničních soudních řízení. Výsledky těchto konzultací byly celkově příznivé a ukázalo se, že je zapotřebí přijmout opatření.

Kromě toho Komise udržovala pravidelný dialog se zúčastněnými stranami a členskými státy prostřednictvím expertní skupiny Rady pro elektronické doručování písemností a elektronickou komunikaci, která se schází čtyřikrát až šestkrát za rok.

- **Sběr a využití výsledků odborných konzultací**

Expertní skupina pro modernizaci justiční spolupráce v občanských a obchodních věcech uspořádala v období od ledna do dubna 2018 šest zasedání. Studie z roku 2016, kterou vypracovalo konsorcium pod vedením Univerzity v Mariboru, poskytla srovnávací analýzu práva v oblasti dokazování v 26 členských státech¹².

- **Posouzení dopadů**

Tento návrh je podpořen posouzením dopadů uvedeným v průvodním pracovním dokumentu útvarů Komise SWD(2018) 285.

Byla posuzována řada možností, od nelegislativního opatření až po legislativní opatření s různou mírou ambicí.

Upřednostňovanou možností je balíček zahrnující řadu opatření:

- používání elektronického předávání jako standardního způsobu elektronické komunikace a výměny listin,
- podpora moderních prostředků dokazování, jako jsou videokonference, pokud určitá osoba má být vyslechnuta z jiného členského státu, a pobídky (prostřednictvím financování vnitrostátních projektů) pro členské státy, aby vybavily soudy zařízením pro videokonference,
- odstranění právních překážek bránících přijímání elektronických (digitálních) důkazů,
- řešení rozdílných výkladů pojmu „soud“,
- komunikace o důležitosti jednotných norem stanovených v nařízení (zjednodušené postupy, stejná úroveň ochrany práva zúčastněných stran),
- osvědčené postupy týkající se příslušných soudů s cílem pomoci jim uplatňovat postupy řádně a bez zbytečného prodlení, a
- zvyšování povědomí soudů a právníků o dostupnosti přímého kanálu dokazování podle nařízení.

Výbor pro kontrolu regulace na svém zasedání dne 3. května 2018 návrh posouzení dopadů přezkoumal a dne 7. května 2018 vydal kladné stanovisko s připomínkami. Doporučení výboru byla zohledněna. Revidované znění zprávy lépe vysvětluje vztah mezi těmito dvěma iniciativami týkajícími se justiční spolupráce (doručování písemností a dokazování), širší souvislosti a důvody, proč nařízení představuje ve srovnání s Haagskou úmluvou o provádění důkazů významný pokrok. Kromě toho jsou lépe identifikovány a vysvětleny hlavní problémy a základní linie a byly zdokonaleny oddíly týkající se subsidiarity a přidané hodnoty EU. Navíc byly lépe rozpracovány závěry hodnocení, pokud jde o účelnost, a posouzení možností politiky se zaměřuje na hlavní témata (elektronická komunikace a využívání videokonferencí).

¹² <http://www.acj.si/en/presentation-evidence>

- **Účelnost právních předpisů a zjednodušení**

Tato iniciativa je součástí pracovního programu Komise na rok 2018 v rámci iniciativ REFIT v oblasti spravedlnosti a základních práv, jež jsou založeny na vzájemné důvěře¹³.

Zúčastněné strany prostřednictvím platformy REFIT doporučily, aby Komise prověřila možnosti, jak urychlit dokazování v jiných členských státech.

Očekává se, že balíček opatření bude znamenat přínos pro občany a podniky zapojené do přeshraničních řízení. Větší právní jistota a rychlejší a méně nákladná řízení by pomohly motivovat občany a podniky k tomu, aby se zapojovali do přeshraničních transakcí, a tím by se podpořilo přeshraniční podnikání a zlepšilo by se fungování vnitřního trhu. Pro členské státy by elektronické předávání a videokonference obnášely určité náklady, ale jednalo by se o náklady jednorázové, zatímco výhody by byly trvalého charakteru a přinesly by úspory nákladů (např. je levnější vyslechnout svědka prostřednictvím videokonference než osobně). Také náklady spojené konkrétně s tímto nařízením budou zmírněny rozsáhlejší digitalizací soudnictví obecně. Přínosy by obecně zjevně převažovaly nad náklady. Podniky by měly prospěch ze zlepšení jakožto strany soudního řízení. Jiné účinky by byly relativně neutrální.

Nařízení rovněž zajistí vzájemné uznávání digitálních důkazů. Tím se nejen sníží zátěž pro občany a podniky v řízení, ale omezí se také počet případů, kdy jsou elektronické důkazy odmítnuty.

- **Základní práva**

V souladu s Agendou EU v oblasti spravedlnosti do roku 2020 se návrh zabývá potřebou posílit procesní práva v občanském soudním řízení, aby se zvýšila vzájemná důvěra mezi soudními systémy členských států.

Zavedením elektronických komunikačních prostředků a větším využíváním videokonferencí by se měl zlepšit přístup občanů a podniků ke spravedlnosti.

Navrhovaná digitalizační opatření zohledňují požadavky na ochranu údajů a soukromí: systém, který má být zaveden pro elektronickou výměnu informací mezi určenými soudy, by měl poskytovat plně spolehlivé a zabezpečené technické řešení, které zajistí integritu a důvěrnost předávaných údajů. Předem vymezený soubor uživatelů systému (pouze soudy a justiční orgány členských států) poskytuje dodatečnou záruku, že se s osobními údaji bude zacházet náležitým způsobem. Kromě toho by tento systém měl zavést decentralizovanou strukturu, která umožní komunikaci přímo mezi jeho koncovými body, čímž se sníží riziko, jelikož počet zpracovatelů údajů bude snížen na minimum.

Důležité vnější faktory týkající se ochrany osobních údajů v souvislosti s navrhovaným balíčkem jsou:

- obecné nařízení o ochraně údajů (GDPR)¹⁴, které se používá od května 2018 a které by mělo zvýšit povědomí a urychlit opatření k zajištění bezpečnosti a integrity databází a rychlou reakci na narušení soukromí v soudnictví, a

¹³ Pracovní program Komise na rok 2018: agenda pro jednotnější, silnější a demokratičtější Evropu (COM(2017) 650 final, 24.10.2017), příloha II, bod 10, s. 4.

¹⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1).

- přetrvávající ohrožení kybernetické bezpečnosti ve veřejném sektoru. Očekává se, že pokusy o útok na veřejnou infrastrukturu IT se budou šířit a budou ovlivňovat soudnictví v členských státech; jejich dopad může být ještě umocněn rostoucí propojeností systémů IT (na vnitrostátní úrovni a na úrovni EU).

Plány provádění a způsoby monitorování, hodnocení a podávání zpráv

V souladu s body 22 a 23 interinstitucionální dohody ze dne 13. dubna 2016¹⁵, v níž všechny tři orgány potvrdily, že hodnocení stávajících právních předpisů a politiky by měla sloužit jako základ pro posouzení dopadů možností pro další činnost, bude nařízení vyhodnoceno a Komise předloží zprávu Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru nejpozději pět let po jeho datu použitelnosti. Hodnocení bude posuzovat účinky nařízení v praxi na základě ukazatelů a podrobné analýzy, do jaké míry může být nařízení považováno za relevantní, účinné, efektivní, poskytuje dostatečnou přidanou hodnotu EU a je v souladu s dalšími politikami EU. Bude zahrnovat vyhodnocení získaných zkušeností pro identifikaci veškerých nedostatků/problémů nebo potenciálu pro možné zlepšení dopadu nařízení. Členské státy poskytnou Komisi informace nezbytné pro přípravu této zprávy.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Tento návrh nebude obnášet žádné významné náklady pro vnitrostátní správní orgány, ale spíše povede k úsporám. Očekává se, že vnitrostátní orgány budou mít prospěch z účinnějších soudních řízení a omezení administrativní zátěže a nákladů na pracovní sílu.

Náklady na tvorbu, zavádění a údržbu elektronické komunikace a výměny listin a na nákup, zavádění a provozování špičkových profesionálních zařízení pro videokonference by mohly být spolufinancovány.

Hlavní možnosti pro financování EU v rámci stávajících finančních programů jsou program Spravedlnost a Nástroj pro propojení Evropy. Program Spravedlnost (rozpočet na rok 2018: 45,95 milionu EUR) podporuje v členských státech kapacity pro prosazování a nápravu nedostatků v oblasti občanského práva a jeho priority pro budoucí financování se zaměřují na tyto prvky, které jsou relevantní rovněž pro stávající iniciativu. Nástroj pro propojení Evropy má mnohem větší rozpočet (130,33 milionu EUR v roce 2018) a nabízí finanční podporu pro projekty v oblasti informačních technologií, které usnadňují přeshraniční interakci mezi orgány veřejné správy, podniky a občany. Již se běžně používá k financování digitalizace a elektronické justice v civilním soudnictví, včetně portálu evropské e-justice a začleňování veřejných listin do vnitrostátních systémů elektronické veřejné správy a systému propojení obchodních rejstříků (BRIS). Balíček víceletého finančního rámce (VFR) pro prioritu digitální transformace, jak byl zveřejněn dne 2. května 2018, zahrnuje 3 miliardy EUR na digitální složku Nástroje pro propojení Evropy, které mají sloužit k financování infrastruktury digitálního propojení.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Plány provádění a způsoby monitorování, hodnocení a podávání zpráv**

Budou zavedena řádná opatření pro monitorování nařízení, včetně komplexního souboru kvalitativních a kvantitativních ukazatelů, a jasný a strukturovaný postup pro podávání zpráv

¹⁵ Interinstitucionální dohoda mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí o zdokonalení tvorby právních předpisů ze dne 13. dubna 2016; Úř. věst. L 123, 12.5.2016, s. 1.

a monitorování. Díky tomu se zajistí, že změny budou v členských státech účinně prováděny, a ověří se, zda je nařízení úspěšné při dosahování svých cílů.

- **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu**

Ustanovení čl. 1 odst. 4

V současnosti neexistuje definice pojmu „soud“, což vedlo k rozdílným výkladům v jednotlivých členských státech. Některé státy jej chápou tak, že se vztahuje pouze na tradiční tribunály, zatímco jiné vyřizují také žádosti jiných soudních orgánů (například notářů), pokud jsou podle jejich vnitrostátního práva zmocněni k provádění dokazování. Tyto nejasnosti by měly být odstraněny vymezením pojmu „soud“.

Článek 6

Touto změnou se jako pravidlo zavádí povinné elektronické předávání žádostí a sdělení podle nařízení (odstavec 1). Ve výjimečných případech, tj. pokud systém selže nebo není vhodný pro dané předání (např. předání vzorku DNA jako důkazu), lze i nadále používat jiné způsoby (odstavec 4).

Články 17 a 17a

Účelem navrhovaných změn je zajistit vhodnější, častější a rychlejší využívání přímého dokazování v souladu s článkem 17 prostřednictvím videokonferencí, pokud je mají dané soudy k dispozici a pokud se jedná o vhodný prostředek s ohledem na specifické okolnosti daného případu.

Článek 17b

Účelem tohoto nového článku je zjednodušit dokazování prostřednictvím diplomatických úředníků nebo konzulárních zástupců. Tento článek stanoví, že tyto osoby mohou na území jiného členského státu a v oblasti, v níž vykonávají své funkce, provádět dokazování bez nutnosti předchozí žádosti tím, že vyslechnou státní příslušníky členského státu, který zastupují, bez donucení v souvislosti s řízeními probíhajícími před soudy uvedeného členského státu.

Článek 18a

Tento nový článek má zajistit, že digitální důkazy získané v souladu s právem členského státu, kde byly pořízeny, nebudou zamítnuty jako důkazy v jiných členských státech pouze z důvodu jejich digitální povahy.

Články 19 a 20

Tyto změny uvádějí nařízení do souladu s článkem 290 SFEU.

Článek 22a

Toto ustanovení stanoví, že Komise zavede podrobný program monitorování výstupů, výsledků a dopadů tohoto nařízení.

Článek 23

Toto ustanovení stanoví, že Komise provede hodnocení tohoto nařízení podle pokynů Komise pro zlepšování právní úpravy a podle bodu 22 a 23 interinstitucionální dohody ze dne 13. dubna 2016 a předloží Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru zprávu o hlavních zjištěních.

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1206/2001 ze dne 28. května 2001 o spolupráci soudů členských států při dokazování v občanských nebo obchodních věcech

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 81 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru¹,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) V zájmu řádného fungování vnitřního trhu je nezbytné zlepšit a urychlit spolupráci soudů při dokazování.
- (2) Nařízení Rady (ES) č. 1206/2001² stanoví pravidla pro spolupráci soudů členských států při dokazování v občanských nebo obchodních věcech.
- (3) Aby se zajistilo rychlé předávání žádostí a sdělení, měly by se používat všechny vhodné prostředky moderních komunikačních technologií. Proto by mělo být zavedeno pravidlo, že veškerá komunikace a výměna listin by měla probíhat pomocí decentralizovaného informačního systému sestávajícího z vnitrostátních informačních systémů.
- (4) V zájmu zajištění vzájemného uznávání digitálních důkazů by těmto důkazům získaným v jednom členském státě v souladu s jeho právem nemělo být odepřeno uznání jako důkazů v jiných členských státech pouze z důvodu jejich digitální povahy.
- (5) Nařízením (ES) č. 1206/2001 by neměla být dotčena možnost pro orgány vyměňovat si informace podle systémů zavedených jinými nástroji Unie, jako je nařízení Rady (ES) č. 2201/2003³ nebo nařízení Rady (ES) č. 4/2009⁴, a to i tehdy, pokud tyto informace mají důkazní hodnotu, takže si dožadující orgán může zvolit nejvhodnější metodu.
- (6) Moderní komunikační technologie, zejména videokonference, které jsou důležitým prostředkem pro zjednodušení a urychlení dokazování, se v současné době nevyužívají v plném rozsahu. V případech, kdy je třeba provést dokazování výsledkem osoby,

¹ Úř. věst. C , , s. .

² Nařízení Rady (ES) č. 1206/2001 ze dne 28. května 2001 o spolupráci soudů členských států při dokazování v občanských nebo obchodních věcech (Úř. věst. L 174, 27.6.2001, s. 1).

³ Nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000 (Úř. věst. L 338, 23.12.2003, s. 1).

⁴ Nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností (Úř. věst. L 7, 10.1.2009, s. 1).

kteřá má bydliště v jiném členském státě, jako svědka, strany nebo znalce, měl by soud provést dokazování přímo prostřednictvím videokonference, mají-li ji příslušné soudy k dispozici, pokud se domnívá, že použití této technologie je s přihlédnutím ke specifickým okolnostem daného případu vhodné.

- (7) Aby se zjednodušilo dokazování prostřednictvím diplomatických úředníků nebo konzulárních zástupců, mohou tyto osoby na území jiného členského státu a v oblasti, v níž vykonávají své funkce, provádět dokazování bez nutnosti předchozí žádosti tím, že vyslechnou státní příslušníky členského státu, který zastupují, bez donucení v souvislosti s řízeními probíhajícími před soudy členského státu, který zastupují.
- (8) Jelikož cílů tohoto nařízení nemůže být uspokojivě dosaženo členskými státy a spíše jich, z důvodu vytvoření právního rámce, který by zajistil rychlé předávání žádostí a sdělení týkajících se dokazování, může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné pro dosažení uvedeného cíle.
- (9) V souladu s článkem 3 a čl. 4a odst. 1 protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování EU, [oznámily/o] [se] [Spojené království] [a] [Irsko] [své přání účastnit se přijímání a používání tohoto nařízení, a je/jsou tedy tímto nařízením vázány/y] [neúčastní přijímání tohoto nařízení a toto nařízení pro ně není závazné ani použitelné].
- (10) V souladu s články 1 a 2 protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, se Dánsko neúčastní přijímání tohoto nařízení a toto nařízení pro ně není závazné ani použitelné.
- (11) Za účelem aktualizace jednotných formulářů v přílohách nebo technických úprav uvedených formulářů by měla být na Komisi přenesena pravomoc přijímat akty v souladu s článkem 290 Smlouvy o fungování Evropské unie, pokud jde o změny příloh. Je obzvláště důležité, aby Komise v rámci přípravné činnosti vedla odpovídající konzultace, a to i na odborné úrovni, a aby tyto konzultace probíhaly v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě o zdokonalení tvorby právních předpisů ze dne 13. dubna 2016*. Pro zajištění rovné účasti na vypracovávání aktů v přenesené pravomoci obdrží Evropský parlament a Rada veškeré dokumenty současně s odborníky z členských států a jejich odborníci mají automaticky přístup na zasedání skupin odborníků Komise, jež se věnují přípravě aktů v přenesené pravomoci.

*Interinstitucionální dohoda mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí o zdokonalení tvorby právních předpisů ze dne 13. dubna 2016; Úř. věst. L 123, 12.5.2016, s. 1.

- (12) V souladu s body 22 a 23 interinstitucionální dohody o zdokonalení tvorby právních předpisů ze dne 13. dubna 2016 by Komise rovněž měla provést hodnocení tohoto nařízení na základě informací shromážděných prostřednictvím zvláštních monitorovacích opatření za účelem posouzení skutečných účinků tohoto nařízení a potřeby dalších kroků.
- (13) Nařízení (ES) č. 1206/2001 by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Nařízení (ES) č. 1206/2001 se mění takto:

- 1) v článku 1 se doplňuje nový odstavec 4, který zní:
„4. Pro účely tohoto nařízení se „soudem“ rozumí jakýkoli justiční orgán v členském státě, který je příslušný k dokazování podle tohoto nařízení.“;
- 2) článek 6 se nahrazuje tímto:

„Článek 6

Předávání žádostí a ostatních sdělení

1. Žádosti a sdělení podle tohoto nařízení se předávají prostřednictvím decentralizovaného informačního systému sestávajícího z vnitrostátních informačních systémů propojených prostřednictvím komunikační infrastruktury, jež umožňuje zabezpečenou a spolehlivou přeshraniční výměnu informací mezi vnitrostátními informačními systémy.
 2. Na žádosti a sdělení předávané prostřednictvím decentralizovaného informačního systému uvedeného v odstavci 1 se použije obecný právní rámec pro používání služeb vytvářejících důvěru stanovený v nařízení Rady (EU) č. 910/2014⁵.
 3. Pokud žádosti a sdělení uvedené v odstavci 1 vyžadují nebo obsahují pečeť nebo vlastnoruční podpis, lze namísto nich použít „kvalifikované elektronické pečete“ a „kvalifikované elektronické podpisy“, jak jsou vymezeny v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014.
 4. Pokud předání v souladu s odstavcem 1 není možné v důsledku nepředvídatelného a výjimečného selhání decentralizovaného informačního systému nebo pokud toto předání není možné v jiných výjimečných případech, provede se předání co nejrychlejším způsobem, který dožádaný členský stát označil za přijatelný.“;
- 3) článek 17 se mění takto:
 - a) odstavec 2 se zrušuje;
 - b) v odstavci 4 se třetí pododstavec nahrazuje tímto:
„Pokud ve lhůtě 30 dnů od zaslání žádosti neobdrží dožadující soud informace o tom, zda bylo žádosti vyhověno, považuje se žádost za přijatou.“;
 - 4) vkládá se nový článek 17a, který zní:

„Článek 17a

Přímé dokazování prostřednictvím videokonference

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES (Úř. věst. L 257, 28.8.2014, s. 73).

1. V případech, kdy je třeba provést dokazování výslechem osoby, která má bydliště v jiném členském státě, jako svědka, strany nebo znalce, a soud nežádá příslušný soud jiného členského státu o dokazování v souladu s čl. 1 odst. 1 písm. a), provede soud přímé dokazování v souladu s článkem 17 prostřednictvím videokonference, mají-li ji příslušné soudy k dispozici, pokud se domnívá, že použití této technologie je s přihlédnutím ke specifickým okolnostem daného případu vhodné.
2. Pokud je podána žádost o přímé dokazování prostřednictvím videokonference, koná se výslech v prostorách soudu. Dožadující soud a ústřední orgán nebo příslušný orgán uvedené v čl. 3 odst. 3 nebo soud, v jehož prostorách se má konat výslech, se dohodnou na praktických opatřeních pro videokonferenci.
3. Pokud se provádí dokazování prostřednictvím videokonference:
 - a) ústřední orgán nebo příslušný orgán uvedené v čl. 3 odst. 3 v dožádaném členském státě mohou určit soud, který se zúčastní dokazování, aby bylo zajištěno dodržování základních zásad práva dožádaného členského státu;
 - b) v případě potřeby a na žádost dožadujícího soudu, osoby, která má být vyslechnuta, nebo soudce v dožádaném členském státě, který se účastní výslechu, zajistí ústřední orgán nebo příslušný orgán uvedené v čl. 3 odst. 3, aby osoba, která má být vyslechnuta, nebo soudce měli k dispozici tlumočnicka.“;
- 5) vkládá se nový článek 17b, který zní:

„Článek 17b

Dokazování prostřednictvím diplomatických úředníků nebo konzulárních zástupců

Diplomatičtí úředníci nebo konzulární zástupci jednoho členského státu mohou na území jiného členského státu a v oblasti, v níž vykonávají své funkce, provádět dokazování bez nutnosti předchozí žádosti podle čl. 17 odst. 1 tím, že vyslechnou státní příslušníky členského státu, který zastupují, bez donucení v souvislosti s řízeními probíhajícími před soudy členského státu, který zastupují.“;

- 6) za článek 18 se doplňuje nový oddíl 6, který zní:

„Oddíl 6

Vzájemné uznávání

Článek 18a

Digitálním důkazům získaným v jednom členském státě v souladu s jeho právem se nesmí upřít postavení důkazů v jiných členských státech pouze z důvodu jejich digitální povahy.“;

7) v článku 19 se odstavec 2 nahrazuje tímto:

„2. Komisi je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 20, kterými se mění přílohy za účelem aktualizace jednotných formulářů nebo technických úprav těchto formulářů.“;

8) článek 20 se nahrazuje tímto:

„Článek 20

Výkon přenesené pravomoci

1. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci je svěřena Komisi za podmínek stanovených v tomto článku.
2. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci uvedená v čl. 19 odst. 2 je svěřena Komisi na dobu neurčitou počínaje dnem [*datum vstupu tohoto nařízení v platnost*].
3. Evropský parlament nebo Rada mohou přenesení pravomoci uvedené v čl. 19 odst. 2 kdykoli zrušit. Rozhodnutím o zrušení se ukončuje přenesení pravomoci v něm blíže určené. Rozhodnutí nabývá účinku prvním dnem po zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*, nebo k pozdějšímu dni, který je v něm upřesněn. Nedotýká se platnosti již platných aktů v přenesené pravomoci.
4. Před přijetím aktu v přenesené pravomoci vede Komise konzultace s odborníky jmenovanými jednotlivými členskými státy v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů⁶.
5. Přijetí aktu v přenesené pravomoci Komise neprodleně oznámí současně Evropskému parlamentu a Radě.
- 9) Akt v přenesené pravomoci přijatý podle čl. 19 odst. 2 vstoupí v platnost, pouze pokud proti němu Evropský parlament nebo Rada nevysloví námitky ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy jim byl tento akt oznámen, nebo pokud Evropský parlament i Rada před uplynutím této lhůty informují Komisi o tom, že námitky nevysloví. Z podnětu Evropského parlamentu nebo Rady se tato lhůta prodlouží o dva měsíce.“;
- 10) vkládá se nový článek 22a, který zní:

„Článek 22a

⁶ Úř. věst. L 123, 12.5.2016, s. 1.

Monitorování

1. Nejpozději do [dva roky od data použitelnosti] zavede Komise podrobný program monitorování výstupů, výsledků a dopadů tohoto nařízení.
 2. Program monitorování stanoví prostředky a intervaly shromažďování údajů a dalších potřebných důkazů. Specifikuje opatření, která mají být přijata Komisí a členskými státy při shromažďování a analýze údajů a dalších důkazů.
 3. Členské státy poskytnou Komisi údaje a další podklady nezbytné pro monitorování.“;
- 11) článek 23 se nahrazuje tímto:

„Článek 23

Hodnocení

1. Nejdříve [pět let od data použitelnosti tohoto nařízení] provede Komise hodnocení tohoto nařízení a předloží zprávu o hlavních zjištěních Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru.
2. Členské státy poskytnou Komisi informace nezbytné pro přípravu této zprávy.“

Článek 2

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Použije se ode dne [...].

Ustanovení čl. 1 bodu 2 se však použijí ode dne ... [24 měsíců od vstupu v platnost].

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné v členských státech v souladu se Smlouvami.

V Bruselu dne

*Za Evropský parlament
předseda/předsedkyně*

*Za Radu
předseda/předsedkyně*